

Ευάλωτη κοινωνική ομάδα στον ιστοχώρο www.synigoros-solidarity.gr | ΑΝΕΡΓΟΙ

Ομιλήτρια: Λίνα Νικολακοπούλου, Ειδική Επιστήμονας στον Συνήγορο του Πολίτη

Α΄ ΜΕΡΟΣ

Μία μεγάλη κατηγορία πληθυσμού που βίωσε την τελευταία τουλάχιστον δεκαπενταετία έντονα τις δυσκολίες που προκάλεσαν η οικονομική κρίση και οι ιδιαίτερα πρωτόγνωρες συνθήκες της πανδημίας του κορωνοϊού είναι αυτή των ανέργων.

Στην παράγραφο 1 του άρθρου 22 του Συντάγματος ορίζεται ότι *«Η εργασία αποτελεί δικαίωμα και προστατεύεται από το Κράτος, που μεριμνά για τη δημιουργία συνθηκών απασχόλησης όλων των πολιτών και για την ηθική και υλική εξύψωση του εργαζόμενου αγροτικού και αστικού πληθυσμού. Όλοι οι εργαζόμενοι, ανεξάρτητα από φύλο ή άλλη διάκριση, έχουν δικαίωμα ίσης αμοιβής για παρεχόμενη εργασία ίσης αξίας.»*.

Η αξιοπρεπής απασχόληση, δηλαδή η δημιουργία συνθηκών για μια πλήρη, παραγωγική και αξιοπρεπή εργασία για όλους, η οποία θα οδηγεί σε ένα αξιοπρεπές βιοτικό επίπεδο, συνδέεται στενά με τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Στόχου 8 της Ατζέντας 2020 – 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη.

Η συσχέτιση της αξιοπρεπούς απασχόλησης και του βιοτικού επιπέδου αποτιμάται και από τον δείκτη του κινδύνου φτώχειας στην εργασία, και των διαφοροποιήσεων του ανάλογα με το φύλο των εργαζομένων, την ηλικία τους, αλλά και τον τύπο της απασχόλησης. Στη βάση αυτή, το κράτος έχει προχωρήσει σε σειρά δράσεων Ενεργητικών και Παθητικών Πολιτικών για την απασχόληση και την καταπολέμηση της ανεργίας, τα οποία υλοποιούνται από τη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (ΔΥΠΑ).

Φορέας Υλοποίησης Έργου

Απαραίτητη προϋπόθεση για τη συμμετοχή σε δράσεις που συνδέονται με την ιδιότητα του ανέργου είναι η εγγραφή στα μητρώα ανέργων της ΔΥΠΑ. Όπως προκύπτει από τα επίσημα στοιχεία της ιστοσελίδας του εν λόγω φορέα και βάσει του πρόσφατου, από 19.01.2023 Δελτίο Τύπου¹, το σύνολο των εγγεγραμμένων στο μητρώο της ΔΥΠΑ για τον μήνα Δεκέμβριο 2023, ανήλθε σε 1.039.752 άτομα. Από αυτά 501.089 (ποσοστό 48,2%) άτομα είναι εγγεγραμμένα στο μητρώο της ΔΥΠΑ για χρονικό διάστημα ίσο ή και περισσότερο των 12 μηνών και 538.663 (ποσοστό 51,8%) είναι εγγεγραμμένα στο μητρώο της ΔΥΠΑ για χρονικό διάστημα μικρότερο των 12 μηνών.

Ειδικότερα, μέσω του σκέλους **Παθητικές Πολιτικές** της αγοράς εργασίας η ΔΥΠΑ επιδιώκει τη διαχείριση των συνεπειών της ανεργίας. Εδώ συμπεριλαμβάνονται τα επιδόματα (Τακτική επιδότηση ανεργίας που χορηγείται από 5-12 μήνες και το επίδομα μακροχρόνια ανέργων), καθώς και οι παροχές που συνδέονται με την ιδιότητα του ανέργου, αλλά και με συγκεκριμένες κατηγορίες εργαζομένων.

Με τις **Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης** η ΔΥΠΑ επιδιώκει μέσα από συγκεκριμένες παρεμβάσεις να ενισχύσει τις ευκαιρίες απασχόλησης για εκείνους που αναζητούν εργασία. Η συστηματική εφαρμογή προγραμμάτων ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης στην Ελλάδα, εμφανίστηκε στα μέσα της δεκαετίας του 1990 με κύριο φορέα υλοποίησης τον πρώην ΟΑΕΔ (νυν ΔΥΠΑ). Σε αυτή την περίπτωση εντάσσονται οι δράσεις που στοχεύουν στη βελτίωση της απασχολησιμότητας του Εργατικού Δυναμικού μέσα από την απόκτηση και την ανάπτυξη των δεξιοτήτων του, καθώς και προγράμματα επιχορήγησης πρωτοβουλιών απασχόλησης νέων ελεύθερων επαγγελματιών.

Σύμφωνα με την έκθεση «ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ 2019-2023» της αρμόδιας Δ/σης της ΔΥΠΑ (Στρατηγικού Σχεδιασμού - Τμήμα Προγραμματισμού, Μελετών και Αξιολόγησης) που εκδόθηκε τον Ιούνιο 2023, το χρονικό διάστημα από τον Αύγουστο του 2019 έως και τον Μάιο του 2023, η ΔΥΠΑ² προκήρυξε συνολικά **30 προγράμματα απασχόλησης**. Από αυτά τα 19 αφορούν στην δημιουργία Νέων Θέσεων Εργασίας, 7 προγράμματα στην Απόκτηση Εργασιακής –

¹ <https://www.dypa.gov.gr/statistika>

² Όλα τα υπό παρουσίαση στοιχεία αφορούν το χρονικό διάστημα 1 Αυγούστου 2019 έως 31 Μαΐου 2023.

Επαγγελματικής Εμπειρίας και 4 προγράμματα στην δημιουργία Νέων Επιχειρήσεων. Συνολικά, τα προγράμματα αυτά αφορούν σε 146.966 προκηρυχθείσες νέες θέσεις εργασίας, με τις 13.120 να αφορούν σε προγράμματα επιχειρηματικότητας. Τα ανωτέρω προγράμματα είχαν ως αποτέλεσμα την πρόσληψη 98.860 ανέργων και την έγκριση 12.054 επιχειρηματικών σχεδίων ή σύσταση νέας επιχείρησης (έναρξη σε ΔΟΥ), με το συνολικό αριθμό ωφελούμενων να ανέρχεται στους 110.914.

Ο Συνήγορος του Πολίτη διερεύνησε μεγάλο αριθμό αναφορών δικαιούχων ανέργων και διαπίστωσε δυσλειτουργίες, οι οποίες οδήγησαν σε καθυστερήσεις κατά την εφαρμογή των προγραμμάτων. Για το λόγο αυτό, τα ζητήματα αυτά αναδείχθηκαν στην Ετήσια Έκθεση των ετών 2021³ και 2022⁴.

Οι διαμαρτυρίες των ωφελουμένων αφορούσαν πληθώρα προγραμμάτων, όπως:

- Πρόγραμμα Επιχορήγησης Επιχειρηματικών Πρωτοβουλιών Απασχόλησης Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών (ΝΕΕ)» του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση» που υλοποιείται από τον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) με συγχρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)
- Πρόγραμμα Επιχορήγησης Επιχειρηματικών Πρωτοβουλιών Απασχόλησης Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών Ηλικίας 18 έως 29 ετών με Έμφαση στις Γυναίκες
- Πρόγραμμα απόκτησης εργασιακής εμπειρίας για 5.000 ανέργους νέους ηλικίας έως 29 ετών
- Πρόγραμμα απόκτησης επαγγελματικής εμπειρίας για 10.000 ανέργους νέους, ηλικίας έως 29 ετών στις Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας
- Προγράμματος Προεργασίας για 600 ανέργους νέους 18-30 ετών σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα που ασκούν τακτικά οικονομική δραστηριότητα στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας
- Πρόγραμμα αναβάθμισης δεξιοτήτων και επανακατάρτισης σε κλάδους υψηλής ζήτησης με έμφαση στις ψηφιακές και πράσινες δεξιότητες

³ <https://www.synigoros.gr/el/category/ekdoseis-ek8eseis/post/h-ethsia-ek8esh-toy-synhgoroy-toy-polith-gia-to-2021>

⁴ <https://www.synigoros.gr/el/category/ekdoseis-ek8eseis/post/ethsia-ek8esh-2022>

Κατά την υλοποίηση των **προγραμμάτων απόκτησης εργασιακής εμπειρίας**, παρατηρήθηκαν:

- καθυστερήσεις στην καταβολή της οικονομικής ενίσχυσης στους ωφελούμενους και
- αδυναμία επικοινωνίας με τη ΔΥΠΑ, με αποτέλεσμα να ανακύψουν έντονες αντιδράσεις και διαμαρτυρίες.

Συνέπεια της κατάστασης αυτής, ήταν οι ωφελούμενοι να θέσουν υπόψη του Συνηγόρου τα ζητήματα βιοπορισμού και οικονομικής επισφάλειας που αντιμετώπιζαν και να αμφισβητήσουν την αποτελεσματικότητα των εφαρμοζόμενων προγραμμάτων ενεργητικής απασχόλησης, τα οποία δεν οδηγούν σε ενδυνάμωση και σε σεβασμό των δικαιωμάτων των ανέργων.

Πέραν των ανωτέρω, προβλήματα διαπιστώθηκαν και **στα προγράμματα επιχορήγησης πρωτοβουλιών απασχόλησης νέων ελεύθερων επαγγελματιών**, όπως συγκεκριμένα στο «Πρόγραμμα Επιχορήγησης Επιχειρηματικών Πρωτοβουλιών Απασχόλησης Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών Ηλικίας 18 έως 29 ετών με Έμφαση στις Γυναίκες». Στον Συνήγορο του Πολίτη προσέφυγαν πολίτες, οι οποίοι συμμετείχαν ως δικαιούχοι στο πρόγραμμα, διαμαρτυρόμενοι για την καθυστέρηση καταβολής της πρώτης δόσης, με συνέπεια να αδυνατούν να εξασκήσουν το επάγγελμά τους, καθώς δεν επαρκούσαν οι πόροι που διέθεταν για να προχωρήσουν σε βασικές επιχειρηματικές διαδικασίες, χωρίς την επιχορήγηση του προγράμματος.

Ο Συνήγορος ενημέρωσε τη Διοίκηση της ΔΥΠΑ για τα ανακύπτοντα ζητήματα σχετικά με την εφαρμογή των προγραμμάτων και τόνισε ότι:

1. Τα προγράμματα αυτά χαρακτηρίζονται συχνά από πολύπλοκες γραφειοκρατικές διαδικασίες, οι οποίες εξαντλούν τους νέους επιχειρηματίες.
2. Η διαπιστούμενη καθυστέρηση της διενέργειας των απαιτούμενων ελέγχων έχει ως αποτέλεσμα να καθυστερεί η καταβολή των επιμέρους δόσεων της επιχορήγησης. Με αποτέλεσμα οι ωφελούμενοι να εμποδίζονται να προβούν σε επιχειρηματικές συμφωνίες και να αυξήσουν την πελατεία τους, ενώ συσσωρεύουν οφειλές και υποχρεώσεις, χωρίς να γνωρίζουν την ακριβή χρονική στιγμή καταβολής της επιχορήγησής τους.
3. Δεν υπήρχε συγχρονισμός της επιχορήγησης με τον στόχο του προγράμματος, δεδομένου ότι, ενώ θα έπρεπε να είχε ξεκινήσει η διαδικασία πληρωμής της 2ης δόσης, οι συμμετέχοντες λάμβαναν τα

Φορέας Υλοποίησης Έργου

ποσά της 1ης δόσης της επιχορήγησης. Το γεγονός αυτό δεν επέτρεπε την επιτυχημένη εφαρμογή του προγράμματος, καθώς οι ωφελούμενοι είναι νέοι σε ηλικία και προέρχονται από εγγεγραμμένη ανεργία, έχουν δηλαδή αποδεδειγμένα έλλειψη εισοδήματος.

4. Τέλος, τα προγράμματα κρίνονται αναποτελεσματικά για την ενίσχυση της επιχειρηματικής πρωτοβουλίας και την κάλυψη του βασικού ζητήματος του βιοπορισμού των αιτούντων (νέων) ανέργων, καθώς δεν ανταποκρίνονται και δεν συνδυάζονται χρονικά με τις απαιτήσεις της αγοράς, οι οποίες απαιτούν την εμπρόθεσμη αποζημίωση των ωφελούμενων.

Η Διοίκηση της ΔΥΠΑ αιτιολόγησε τις καθυστερήσεις, αποδίδοντάς τις στους παρακάτω λόγους:

- Καθυστερήσεις κατά την επικοινωνία μεταξύ των χειριστών των οικονομικών τμημάτων των υπηρεσιών της ΔΥΠΑ και των Τραπεζών (μέσω ειδικών κωδικών), και άρα καθυστερήσεις στο χρονικό σημείο καταβολής των ενισχύσεων προς τους τελικούς δικαιούχους ανέργους (π.χ. καταβολή της πρώτης δόσης, όταν, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα, θα έπρεπε να καταβάλλεται η δεύτερη δόση).
- Ελλιπή ή λανθασμένα δικαιολογητικά, όσον αφορά στη διάρκεια απόκτησης εργασιακής εμπειρίας, που εντοπίστηκαν έπειτα από έλεγχο από τους υπαλλήλους της ΔΥΠΑ και απαιτούσαν παρεμβάσεις από τις διοικητικές υπηρεσίες του φορέα.
- Γραφειοκρατικές και διοικητικές διαδικασίες, που περιλάμβαναν τη διενέργεια επιτόπιων ελέγχων των δικαιούχων και επαληθεύσεων από ελεγκτές πριν την καταβολή της κάθε δόσης, οι οποίες υλοποιούνταν μόνον έπειτα από απόφαση των αρμόδιων τμημάτων διοικητικών υπηρεσιών των οικείων περιφερειακών διευθύνσεων της ΔΥΠΑ.

Η παρέμβαση της Αρχής προς τη Διοίκηση της ΔΥΠΑ και των Περιφερειακών της υπηρεσιών, οδήγησαν:

- α) στη βελτίωση των σχετικών διαδικασιών, ώστε να εφαρμοστεί άμεσα το περιεχόμενο των προβλεπόμενων προγραμμάτων ενίσχυσης (νέων επιχειρηματιών, απόκτησης εργασιακής εμπειρίας, γυναικών ανέργων, κ.ά.) και
- β) στην αποκατάσταση των χρηματοδοτικών ροών, όχι όμως για το σύνολο των ωφελούμενων, καθώς σε όλη τη διάρκεια του έτους 2022 εξακολουθούσαν να υπάρχουν διαμαρτυρίες για την καθυστέρηση καταβολής των επιδομάτων.

Φορέας Υλοποίησης Έργου

Τέλος, και στα **Προγράμματα αναβάθμισης δεξιοτήτων και επανακατάρτισης**, διαπιστώθηκαν μεγάλες καθυστερήσεις στην καταβολή επιδομάτων στους ωφελούμενους. Σε αυτά, ο ωφελούμενος απαιτείται να ολοκληρώσει την κατάρτιση και να επιτύχει στις εξετάσεις πιστοποίησης για να λάβει το σύνολο του επιδόματος.

Ειδικότερα, η καταβολή του εκπαιδευτικού επιδόματος γίνεται ως εξής:

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της κατάρτισης και τη συμμετοχή του ωφελούμενου στις εξετάσεις πιστοποίησης (ανεξαρτήτως αποτελέσματος), ο ωφελούμενος λαμβάνει το 70% του δικαιούμενου ποσού για το σύνολο των ωρών κατάρτισης του προγράμματος.

Εφόσον επιτύχει στις εξετάσεις δικαιούται το 100% του επιδόματος. Όμως οι πληρωμές των ανέργων ξεκίνησαν τον Απρίλιο 2023 (σύμφωνα με σχετικό Δελτίο Τύπου της ΔΥΠΑ τον Μάρτιο του 2023), ενώ οι περισσότεροι ωφελούμενοι είχαν εντωμεταξύ ολοκληρώσει και την πιστοποίηση από τον Δεκέμβριο 2022. Σημειώθηκε δηλαδή σημαντική χρονική καθυστέρηση στην καταβολή των επιδομάτων.

Β' ΜΕΡΟΣ

Έχοντας ως αποστολή μας τη μέριμνα για τη διαρκή ενημέρωση του ιστοχώρου «synigoros-solidarity.gr» και τη διάχυση της πληροφόρησης στη δημόσια διοίκηση και τους πολίτες, προκειμένου τα άτομα που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες να έχουν έγκυρη ενημέρωση για τα ζητήματα που τους αφορούν, έχουμε προχωρήσει σε αναρτήσεις ενημερωτικού χαρακτήρα ή μετά από παρεμβάσεις μας, σε θέματα που απασχολούν τους ανέργους.

Μια άλλωστε βασική επιδίωξή μας, είναι οι άνεργοι, οι οποίοι παραμένουν σε συνθήκες φτώχειας εξαιτίας έλλειψης γνώσεων ή ελλιπούς ενημέρωσης ή πολλές φορές και λάθος ενεργειών τους να έχουν τη σωστή πληροφόρηση πριν την άσκηση των δικαιωμάτων τους.

Εστιάζουμε στις πρόσφατες αναρτήσεις, οι οποίες αφορούν τα ακόλουθα θέματα:

Φορέας Υλοποίησης Έργου

Ανάρτηση (1) - Ενημερωτικού χαρακτήρα

Αύξηση ποσών ενίσχυσης του Προγράμματος «Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα»⁵, το οποίο είναι ένα προνοιακό πρόγραμμα που δίνεται σε ευάλωτα νοικοκυριά και αποτελεί δίκτυο προστασίας για την αντιμετώπιση των συνεπειών της φτώχειας και την αποφυγή του κοινωνικού αποκλεισμού. Το πρόγραμμα βασίζεται σε τρεις πυλώνες: α) την εισοδηματική ενίσχυση, β) τη διασύνδεση με υπηρεσίες κοινωνικής ένταξης, και γ) τη διασύνδεση με υπηρεσίες ενεργοποίησης που στοχεύουν στην ένταξη ή επανένταξη των δικαιούχων στην αγορά εργασίας και στην κοινωνική επανένταξη.

Με την πρόσφατη Κ.Υ.Α. με αριθμό 97046/6-11-2023 (ΦΕΚ Β' 6456/13-11-2023) **αυξήθηκαν στο Πρόγραμμα «Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα» κατά 8% τα ποσά της μηνιαίας εισοδηματικής ενίσχυσης, του εισοδηματικού κριτηρίου ένταξης και τα αντίστοιχα ανώτατα όρια.** Οι αλλαγές ισχύουν για τις αιτήσεις ένταξης στο Πρόγραμμα που υποβάλλονται από την 1-12-2023 και μετά.

Ανάρτηση (2)

Δωρεάν μετακίνηση με τα ΜΜΜ του ΟΑΣΑ και του ΟΑΣΘ σε όλους τους ανέργους⁶.

Με το συγκριμένο ζήτημα, ο Συνήγορος του Πολίτη έχει ασχοληθεί εντατικά τα τελευταία έτη.

Ήδη από το 2015, κατόπιν παρέμβασης της Αρχής, εκδόθηκε σχετική Κ.Υ.Α. (υπ' αριθμ. οικ. Α-40580/3128, ΦΕΚ Β 1293/30.06.2015 Κοινή Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού, των Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης), η οποία κυρώθηκε και απέκτησε ισχύ νόμου με το άρθρο 77 του Ν. 4331/2015, σύμφωνα με την οποία «[...] Οι εγγεγραμμένοι στα μητρώα του ΟΑΕΔ απαλλάσσονται της καταβολής κομίστρου στα δημόσια μέσα μαζικής μεταφοράς. Για τη χορήγηση της δωρεάν αυτής μεταφοράς, εφαρμόζεται η παράγραφος 4 του άρθρου 6 του Ν. 3920/2011, καθώς και το άρθρο 10 του Ν. 2963/2001 και η παράγραφος 2 του άρθρου 30 του Ν. 4313/2014, κατ' αντιστοιχία. Διαγράφονται διοικητικά πρόστιμα που έχουν επιβληθεί έως και σήμερα στους ως άνω

⁵ <https://synigoros-solidarity.gr/1553/auxisi-poson-enisxisis-tou-programmatos-elaxiston-eggyimeno-eisodima>

⁶ <https://synigoros-solidarity.gr/1436/dorean-metakinisi-anergon-me-ta-mesa-mazikis-metaforas-tou-oasth>

εγγεγραμμένους του ΟΑΕΔ για μη καταβολή κομίστρου, ακόμη και αν έχει εκκινήσει η διαδικασία βεβαίωσης και είσπραξής τους κατά ΚΕΔΕ....».

Το 2017, κατόπιν παρέμβασης της Αρχής, εκδόθηκε Απόφαση του Δ.Σ. του ΟΑΣΘ με την οποία αποφασίστηκε η δωρεάν μετακίνηση όλων των ανέργων με τις Αστικές Συγκοινωνίες Θεσσαλονίκης, υπό τον όρο της επίδειξης, κατά τη διάρκεια του ελέγχου, της αστυνομικής τους ταυτότητας και της εν ισχύ κάρτας ανεργίας (ή βεβαίωσης) από τον ΟΑΕΔ.

Στη συνέχεια, και για τα επόμενα έτη, με σχετικές Υπουργικές Αποφάσεις καθορίστηκαν ειδικότερα οι δικαιούχοι άνεργοι, τα κριτήρια καθώς και η διαδικασία παροχής μετακίνησης με πλήρη απαλλαγή από την καταβολή κομίστρου, ενώ περιορίστηκε ταυτόχρονα το εν λόγω δικαίωμα μόνο για τους άνεργους που διαμένουν μόνιμα⁷:

α) εντός των ορίων της Περιφέρειας Αττικής (πλην της Π.Ε. Νήσων), με τα αστικά μέσα συγκοινωνίας του ΟΑΣΑ ΑΕ [Ο.ΣΥ. Α.Ε. και ΣΤΑ.ΣΥ Α.Ε.], β) στην Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης με τα αστικά μέσα συγκοινωνίας του ΟΑΣΘ.

⁷ Άρθρο 2 της υπ' αριθμ. 50807/1279/9.12.2020 Κ.Υ.Α.

«1. Καθορίζονται ως δικαιούχοι πλήρους απαλλαγής από την καταβολή κομίστρου στα αστικά συγκοινωνιακά μέσα στις περιοχές αρμοδιότητας ΟΑΣΑ ΑΕ και ΟΑΣΘ, οι κάτωθι κατηγορίες ανέργων:

α. Άνεργοι, εγγεγραμμένοι στο Μητρώο ανέργων του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

β. Άνεργοι κάτοχοι βεβαιώσεων ανεργίας οι οποίες εκδίδονται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Ενιαίου Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ε-ΕΦΚΑ) σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Οι ανωτέρω άνεργοι έχουν το δικαίωμα του άρθρου 1 εφόσον διαμένουν μόνιμα: α) εντός των ορίων της Περιφέρειας Αττικής (πλην της Π.Ε. Νήσων), με τα αστικά μέσα συγκοινωνίας του ΟΑΣΑ ΑΕ [Ο.ΣΥ. Α.Ε. και ΣΤΑ.ΣΥ Α.Ε.]. β) στην Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης με τα αστικά μέσα συγκοινωνίας του ΟΑΣΘ.

2. Η δωρεάν μετακίνηση των ανωτέρω δικαιούχων είναι δυνατή μόνο: α. στις περιοχές αρμοδιότητας του ΟΑΣΑ ΑΕ, με την έκδοση και διάθεση στους δικαιούχους άνεργους από τον ΟΑΣΑ ΑΕ προσωποποιημένων ηλεκτρονικών καρτών μετακίνησης, και β. στις περιοχές αρμοδιότητας του ΟΑΣΘ, με την επίδειξη πρόσφατης βεβαίωσης ανεργίας, του ισχύοντος αποδεικτικού ανανέωσης της κάρτας ανεργίας από τον ΟΑΕΔ ή τον ε-ΕΦΚΑ, κατά περίπτωση, και της αστυνομικής τους ταυτότητας ή του διαβατηρίου τους».

Το 2021, ο Συνήγορος του Πολίτη με έγγραφά του (υπ' αριθμ. 307243/66370/2021 και 310302/5565/01-02-2022), ζήτησε την παροχή του δικαιώματος της δωρεάν μετακίνησης με τα ΜΜΜ του ΟΑΣΑ και του ΟΑΣΘ σε όλους τους ανέργους.

Ωστόσο, η πρόταση της Αρχής δεν έγινε αποδεκτή, ενώ με αποφάσεις, οι οποίες εκδίδονται κάθε χρόνο, καθορίζονται οι κατηγορίες και τα κριτήρια δικαιούχων μετακίνησης με πλήρη απαλλαγή από την καταβολή κομίστρου.

Έτσι, για το έτος 2023, σύμφωνα με σχετική ΚΥΑ (45594/2023 ΦΕΚ Β' 3041/08.05.2023), εξακολουθεί να υφίσταται το δικαίωμα της δωρεάν μετακίνησης με τα ΜΜΜ του ΟΑΣΑ και ΟΑΣΘ εκείνων των ανέργων, οι οποίοι διαμένουν μόνιμα στην Περιφέρεια Αττικής (πλην της Π.Ε. Νήσων) και στην Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης.

Ανάρτηση (3) - Ενημερωτικού χαρακτήρα

Μια ακόμα ανάρτηση αφορά τα **δικαιώματα** και τις **υποχρεώσεις των ανέργων**⁸. Συγκεκριμένα, μετά την ψήφιση του ν. 4921/2022, εκδόθηκε Απόφαση του Δ.Σ. της ΔΥΠΑ (με αριθμό 5274/114, ΦΕΚ Β' 5078/28.09.2022), η οποία αντικατέστησε παλαιότερη όμοια Απόφαση (του Δ.Σ. του ΟΑΕΔ με αριθμό 792/20/20.03.2018, ΦΕΚ Β' 1236/04.04.2018), με την οποία επήλθαν οι εξής αλλαγές:

1) Ορίζεται εκ νέου η έννοια της «κατάλληλης θέσης εργασίας» (Αρ. 16 περ. (β) ν. 4921/2022)

Από την αντιπαραβολή της προϋσχύσασας με τη νέα ρύθμιση προκύπτει ότι, σύμφωνα με τον νέο ορισμό, δεν λαμβάνεται πλέον υπόψη η ύπαρξη τακτικών συνθηκών μετάβασης μέσω αστικού ή υπεραστικού συγκοινωνιακού δικτύου από την κατοικία προς τον χώρο εργασίας και αντίστροφα, ούτε το αν οι συνθήκες εργασίας αποβαίνουν επιβλαβείς για την υγεία του ανέργου, αλλά ούτε το αν κάποιος άνεργος έχει επωμιστεί τη φροντίδα εξαρτώμενων μελών.

2) Ως προς τις υποχρεώσεις της ΔΥΠΑ προς τους αναζητούντες εργασία:

⁸ <https://synigoros-solidarity.gr/1372/tropopoiisi-dikaiomata-yproxeoseis-anergon-dypa-proin-oead>

Μια κρίσιμη αλλαγή που επέρχεται με τη νέα Απόφαση αποτελεί η παρ. 2 του Αρ. 1 της Απόφασης 5274/114, η οποία παραπέμπει στην παρ. 2 του Αρ. 20 ν. 4921/2022, σύμφωνα με την οποία, είναι ότι ενώ γενικά οι αναφερόμενες στην παρ. 1 υποχρεώσεις της ΔΥΠΑ για παροχή ορισμένων υπηρεσιών απευθύνονται **μόνο στους εγγεγραμμένους** στο ψηφιακό Μητρώο ΔΥΠΑ, δηλαδή σε αναζητούντες εργασία που δεν είναι ήδη εργαζόμενοι (Αρ. 18 παρ. 1 ν. 4921/2022), εντούτοις οι υπηρεσίες της αναζήτησης και πρότασης θέσεων εργασίας και προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης και της προώθησης εξατομικευμένων συμβουλευτικών υπηρεσιών και υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού, απευθύνονται και σε **αναζητούντες εργασία που είναι ήδη εργαζόμενοι**.

4) Τέλος, με το ν.4921/2022 προβλέπονται, για πρώτη φορά, συνέπειες για την παράβαση των υποχρεώσεων των αναζητούντων εργασία. Οι συνέπειες αυτές συνίστανται, κατά κύριο λόγο, είτε σε διακοπή της καταβολής ορισμένης παροχής, ή σε απώλεια του δικαιώματος είσπραξης της για ορισμένο διάστημα, είτε σε διαγραφή από το Ψηφιακό Μητρώο ΔΥΠΑ.

Ανάρτηση (4) - Ενημερωτικού χαρακτήρα

Κάλυψη δαπανών μίσθωσης κατοικίας - Πρόγραμμα στεγαστικής συνδρομής «Κάλυψη»⁹

Σύμφωνα με την Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ) με αριθμό 24777/2023 (ΦΕΚ Β΄ 1315/07.03.2023) καθορίστηκαν οι όροι και οι προϋποθέσεις υλοποίησης του Προγράμματος στεγαστικής συνδρομής «Κάλυψη». Το Πρόγραμμα αυτό στοχεύει στην αξιοποίηση ιδιωτικών κατοικιών για τη στέγαση ευάλωτων νέων ηλικίας είκοσι πέντε (25) έως τριάντα εννέα (39) ετών, εφόσον σωρευτικά:

Περιλαμβάνονται στις ωφελούμενες μονάδες του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος (ΕΕΕ) (Αρ. 1 παρ. 1) και υποβάλλουν αίτηση για λογαριασμό του νοικοκυριού,

Δεν έχουν ιδιόκτητη πρώτη κατοικία (Αρ. 4 παρ. 1 περ. (α)) και κατοικούν, όπως αυτό προκύπτει από την εγκεκριμένη αίτηση για το ΕΕΕ (Αρ. 4 παρ. 1 περ. (β)), σε Δήμο ο οποίος είναι μεταξύ των

⁹ <https://synigoros-solidarity.gr/1366/kalypsi-dapanon-misthosis-katoikias-programma-stegastikis-syndromis-kalypsi>

συμβαλλόμενων με το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων για την υλοποίηση του Προγράμματος (Αρ. 3).

Με το Πρόγραμμα αυτό, καλύπτονται κατά βάση οι δαπάνες μίσθωσης των κατοικιών για τρία (3) έτη. Το Πρόγραμμα υλοποιείται σε συγκεκριμένους Δήμους, εφόσον εκδηλωθεί ενδιαφέρον από ιδιοκτήτες κατοικιών που προτίθενται να συμμετάσχουν στο Πρόγραμμα.

Συγκεκριμένη μοριοδότηση δίδεται στις πολύτεκνες και τρίτεκνες οικογένειες, στα άτομα με αναπηρία (ΑμεΑ) (67% και άνω), στα νοικοκυριά στα οποία έχει κοινοποιηθεί εκτελεστή δικαστική απόφαση έξωσης από ενοικιαζόμενη κατοικία ή διαταγή απόδοσης μισθίου, στις μονογονεϊκές οικογένειες, σε οικογένειες με ένα ή δύο παιδιά, **σε ανέργους εγγεγραμμένους στη ΔΥΠΑ**, σε άτομα ή οικογένειες που φιλοξενούνται σε δομές φιλοξενίας γυναικών θυμάτων βίας και σε άτομα ή οικογένειες που φιλοξενούνται ως μέλη σε νοικοκυριά του ΕΕΕ.

Οι Δήμοι που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα, εκδίδοντας ειδική προς τούτο πρόσκληση, καλούν τα νοικοκυριά να υποβάλουν αίτηση συμμετοχής στο Πρόγραμμα, με τη συμπλήρωση ειδικού εντύπου εντός αποκλειστικής προθεσμίας (Αρ. 5 παρ. 1 εδ. β').

Σας προτρέπουμε να περιηγηθείτε στην ιστοσελίδα www.synigoros-solidarity.gr

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας!

Φορέας Υλοποίησης Έργου

